

אין תרגום?

אלמוני מעזה המסתתר מאחורי ראשי התיבות ש.מ., כתב במכתב לטלוויזיה, כי תרגום ערבי לתוכניות עבריות, יתרום לי לא ספק לשיפור ההבנה בין שני העמים. אותם דברים כתב בלי חוד בשמו המלא: מוחמד אל בקרי, מחברון. אלה הם רק שניים מתוך עשרות ערבים שפנו לטלוויזיה בנאש להפיק תוכניות עבריות. לזכות זאת, פורסמו בלופים. סטודנטים מאוניברסיטת חיפה ביקשה לתרגם את תוכניות זו בעיתון (בזמנו בערבית). תוכניות אלה עוסקות בבעיות כמו: גישוואי הערבות, דרכים ערביות והנער הערבי בישראל. עקרות הבית מסתפקת בדרישת תרגום עברי לי תוכניות למשפחה בערבית. רבים תובעים תרגום לסרט של יום ישישי. לפי תוצאות הסקר, שהוגשו על ידי רשות השידור, אחוז עצום של צופים, שאינם מבינים ערבית, מסתכל בתוכניות המשודרות במסגרת הי ערבת.

אבל רשות השידור מתחמקת. מנכ"ל הי רשות, שמואל אלמוג, אינו סבור כנראה, שהטלוויזיה מסוגלת לתרום לשיפור ההבנה בין שני העמים. אם הדברים היו תלויים אך ורק בו — היא היה מסתפק בתעמולה ובאינפורמציה מכוונת. רשות השידור מתחמקת ללא בושה מכל העניין. לפי דיווח שפורסם בזמנו בהארץ, ואשר לא הוכחש, קבעה ועדת התירגומים של הועד המנהל, כי תרגום כפול של סרטים כרוך בקשים סכניים ובהוצאות כספיות רבות.

אלו הם דברי הבל: ברנע שכבר תירגמו סרט זה לשפה אחת הרי תוספת תחרות של שפה שנייה לא תעלה יותר מ100 ליר לרשות. על הקשיים הטכניים הקיימים, כביכול, התגברו בזמנו של הפרופסור אלי הוא כ"ץ, מי שהיה ראש צוות הקמה. במסגרת השעה המשותפת, שידרו את כי תרגום כפול סרטים כמו הסגורים והקונצרט לבניהו העורפים, בלי כל בעיות. בלבנון מתרגמים את כל הסרטים לשתי שפות בלי כל קשים. לתרגום את סמי וסוס עולה כ150 לירות לתוכנית ואין כל קשים טכניים כי עבודת התירגום. סמי וסוס נכנסו כבר לפולקלור היהודי והערבי בישראל ומחוצה לה. האם זה מה שמפריע לראשי רשות השידור?

הרדפה מכוונת. על השאלה מדוע אין מתרגמים את הסרט הערבי ביום שישי ענו בשעתו: סרט המוצג בליל שבת לא רצוי להוסיף לו תירגום עברי מחמת קיושת היום. בהדלפה מכוונת הם גילו סוד, שיש חשש כי בעלי הקולנוע ירצו להקרין סרטים באולמות בימי ו' וזה לא רצוי מסיבות קואלציוניות. אותם האנשים עצמם החליטו לא מומן להקרין סרטים עיליתיים בלילות שבת בתוכנית העברית עם תירגום עברי. בלי להניד עפעף ובלי כל פחד מבעלי בתרהקולנוע, או הרבנים.

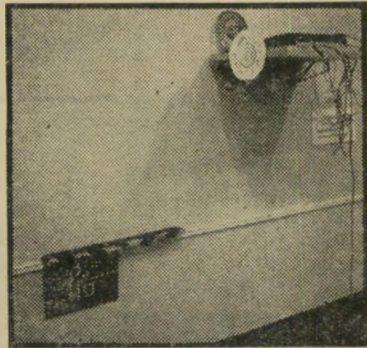
בתאונה, כי הספונטאניות תצא מופסדת מתירגום, שאינו יכול לכסות אימרי שפר וקריאות ביניים, מתרצת הועדה אי תירגום לבזמנו דומיו, אולם ההקלטות כידוע נעשות מראש. אפשר בשקט גמור להוסיף כותרות תירגום האומרות את העיקרי ואה העיקר בלבד. הם ידעו יפה מאז לתרגם את העיקר בפסטיבל הזמר המזרחי. מעניין שאשר רוצים או הכל אפשרי. הטלוויזיה ידעה גם לארגן תירגום סימולטני לדבריו של שמעון וינטל ציידהנאצים, שדובר כי אידוש בתוכנית השעה השלישית. דהיינו, יש יותר מפיתרון אחד לבעיית התירגום.

צביעות. הדבר החמיר ביותר בכל הי עניין הוא הסיכום של ועדת התירגומים. סוכם, כי רק מישורים בעלי חשיבות הסברתית, שידורו בשידור חוזר, בנפרד בעברית ובערבית, כתיספת כותרות או קריינות (בשתי השפות). אבל אין מספרים שעי היום לא נמצא שום מישור ראוי לכי בוד הוא (הקריינות ערבית לסרט שלוש שעות ביוני והקותרות לסרט על סינאבסקי ודניאל, נעשו בזכות הדוגים המבצעים ולא בזכות הועדה הנ"ל).

מתי יבינו ראשי רשות השידור כי בי תירוצים של תלמידי כיתה א' הם לא יצליחו לכסות על המחול הזה? זוהי שאלה

מתיחה בתערוכה

אחר כך הן התעכבו במקום כדי לבחון את תגובות הקהל. הסתבר שהמבקרים בתערוכה התייחסו ל"יצירה" שלהן ביתר כובד ראש ורצינות מאשר ליצירתו של אפרתי. יש

— ויצירה בתערוכה — עירום

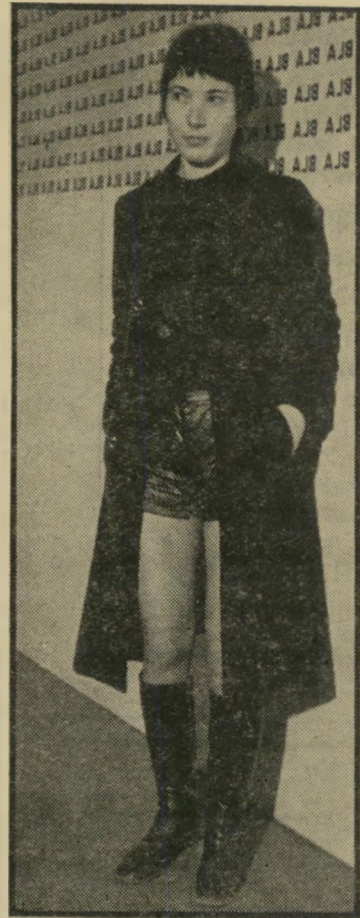
בזה משהו, ציין אחד המבקרים אחריו עיון מעמיק בלוח השחור. "מעניין, מעניין", ניגב צופה שני. רק אחד המבקרים גילה את התרמית. היה זה תייר שהגיע מהוליווד, מכיר כנראה את לוח ההסרטה המשמש כציוד קבע לכל הסרטה.

בין האמנים המציגים באותה תערוכה נמנה גם המלחין הישראלי יוחנן זראי. אבל צלם הטלוויזיה, פיטר להאן, לא התבייש לומר בקול רם על כל הי תערוכה: "אינני מבין — יש כל כך הרבה יצירות אמנות בארץ. מדוע בחר מוזיאון ישראל להציג דווקא את הי קישקוש הזה?" מובן שהערותו לא תשור דר בתוכנית "קלעים".

אגב, עדנה ארדה, עוזרת ההפקה של הבמאי אנדרי קאלארשו, אינה אמיצה רק בעבודה. הרווקה המבוקשת, בעלת התואר ב.א. באמנות ובפילוסופיה, היא עובדת הטלוויזיה הראשונה שהעזה לי הופיע בבית-הטלוויזיה לפי צו האופנה החדשה: במכנסי שורטס. היא היתה גם הראשונה שהופיעה בטלוויזיה מאחורי הקלעים כמובן, בלי חזייה.

חוש הומור מיוחד במינו גילו שתי בנות המין היפה בטלוויזיה הישראלית: עוזרת ההפקה עדנה ארדה ורבקה פרידמן, המפיקה של תוכנית "קלעים". היה עליהם להסריט קטע עבור ה"תוכנית "קלעים" שתשודר ביום ראשון (14/3). הקטע צולם בתערוכה, מושג ואינפורמציה, המוצגת במוזיאון יש-ראל בירושלים. תוך כדי צילומים גילו השתיים מוצג שנראה מופלא בעיני שתי הן.

היתה זו מיסגרת עץ פשוטה שנעשתה לפי הוראותיו של האמן הישראלי בני אפרתי היושב בלונדון. מעל המיסגרת

— עוזרת ההפקה ארדה — המלך הוא

ומתחתה היה כתוב: "לפנים-אחור". לשתיים היתה הרגשה שמישהו מנסה לשטות בהן ושהמלך הוא עירום. בו במקום צץ בראשן הרעיון לבחון את תגובות הקהל המבקר בתערוכה. ליד היצירה המקורית של אפרתי הן הציבו את הלוח השחור של נערת התסריט, עליו נכתבו בגויר המילים: "אמצע-סוף".

שבמצאות הקיימת ברשות השידור אי אפשר להשיב עליה.

הטלוויזיה

האילמת

הטלוויזיה הישראלית יכולה לרשום לזכור תה פאטנט עולמי, כמוהו לא קיים באף תחנת טלוויזיה בעולם. זוהי הטלוויזיה הי אילמת. הסרט האילם הניח את היסוד לי סרט המדבר ומזמר. אבל הטלוויזיה האילמת היא המצאה מפותחת עוד יותר. היא באה אחרי הטלוויזיה המדברת. עיקרון ההמצאה הישראלית הוא פשוט ביותר: מקרינים אל המסך סרט טלוויזיה מצולם. לא חשוב על מה. זה יכול להיות צילום ממתקפת צבא דרום ויאטנאם בי לאוס, או כתבה מצולמת על הועדה למען יהודי ברית-המועצות, המתקיימת בבריסל.

ואו, בנפרד למה מוצג על הבד וללא כל קשר אליו, שמדריים משהו בגלי הקול המקבילים. בדרך כלל זו סקירה או פרשי גית שיש להם איזה קשר עקיף למה ש-

תים כאילמים ולהשמיע איוו סקירה די פרשנות חסרת עניין על הופעתם.

תדרך

* **איש צולבת** (יום ד' 3/3, 20.20) סרט השבוע: פסע על רקע האנטישמיות. בהשתתפות: רוברט מיצ'יאם, רוברט יאנג (ד"ר וילבי) ורוברט ריאן.

* **הזיווד והכוכבים** (יום ה' 4/3, 18.30) מחאתה הפילמאית של הוליווד כי נגד אכזריות כלפי אסירים, סמים וגזענות.

* **רשות הבידור** (יום ה' 4/3, 21.15) אנדי ויליאמס מארח את פגי לי.

* **ערב טוב** (יום ו' 5/3, 21.10) עם לוליק וחנה רוט. במאי — אילן אלדר.

* **אורפיאו נגרו** (יום ו' 5/3, 21.30) סרטו הפיוטי של מארטל קאמי על רקע הקרנבל בריו. אסור להחמיץ.

* **מחלקה סודית** (מוצ"ש 6/3, 20.30) סידרת מתח חדשה. לנמל-התעופה של לונדון מגיע מטוס שהוכרו כאבור, אחרי שישה ימי העדרות. הנוסעים, הצחת והשלטונות מופתעים באיתה מידה. סר קרטיס (דניס אלבה), איש-הקשר הממונה על המחלקה המיוחדת של האינטרפול כי פאריס, המגיע באותו מטוס, מופתע למי צוא מעורבים בחקירה את שלושת אנשיו: ג'סון קינג (פיטר ויינגרט) הסופר בעל שיי עד הדיפי המיישם את המצאותיו הספרותיות בחיים, סטיוארט סוליבן (יואל פביאני), המשלים בשכלו את דמיונו הפורה של קינג; ואת הצלע השלישית במשולש — המדענית אנבל הארט (רוזמרי ניקול, שיחקה לצד טופול במחומר כנו על הגג).

* **אזכרה לאשכול** (יום א' 7/3, 20.20) סרט לזכרו של ראשי-הממשלה הי מנוח. במאי: ראובן מורגן. הפקה — ישראלים.

* **קונצרט** (יום א' 7/3, 20.50) סינפונית האפנר מאת מוצרט, בביוצו תזמור רת האנסמבל הקאמרי, בניצוחו של אלכסנדר שניידר. הקלטה מסקס הנעילה של הי פסטיבל למוסיקה תש"ל.

* **גיבור תלחי** (יום ב' 8/3, 19.30) חייו של טרופלמדור על רקע קטעי פילם ממלחמת רוסיה-יפאן, המהפכה הרוסית, הי חלוצי וההתאבדות. הגוודים העבריים ויומו האחרון בקרב תלחי. במאי — דוד גריני

מתוך הסידרה החדשה "מחלקה סודית" המסוט הוכרו כאבור

ברג, מפיק — יגאל אפרתי. * **מפך** (יום ב' 8/3, 21.10) במרכז ירחון הקולנוע יעמוד ראיין עם מולי פי קון ששיחקה לפני 35 שנה בסרט אידי בשם אידל מיטן פידל, ולצידו של פראנק סינטרה בדירת הרחוקים בשנות ה-40. כעת היא מגלמת את תפקיד השדכנית כי סרט כנו על הגג. לצידו של טופול. מפלי צות הקולנוע יוצגו בכתבה מיוחדת: דרקר לה, פראנקשטיין, ד"ר גליגרי, קינג קונג וכל השאר. כן יוקרנו קטעים מסרטו החדש של יהורם גאון על ירושלים, אולם לא יוקרנו קטעי המריבה עם הדתיים: הטהרה כי מקרה והגיויר.

מוצג. אבל האנשים הנראים בתמונות כשי הם מדברים אינם נשמעים. ממצאי הטלוויזיה הישראלית בטוחים שמה שיש לשדרני זה להגיד הוא הכמה יותר חשיב ממה שאומרים האנשים אותם מצלמים. לשיא בשיטת הטלוויזיה האילמת הגיעה הי טלוויזיה הישראלית השבוע, כאשר שידרה כתבה מצולמת על הופעת משלחת היהודים מטעם ברית-המועצות בבריסל. אנשי הי משלחת נראו מדברים. שום דבר לא יכול היה להיות מעניין יותר מאשר לשמוע את קולם ואת תוכן דבריהם. דווקא בגלל הי יסוד התעמולתי שלהם. אבל במקום זאת בחרה הטלוויזיה להציג אותם מנענעים ש-